

Udtræk fra skitseblok, anvendt til undervisning for bundgarnsopsæt, åleruser og netfiskeri

Et udtræk fra skitseblok for undervisningsbrug under navnet: ”FISK Fiskeri og fiskeredskaber - BUNDGARN” kan give et kort optegnelse for brugsdate af disse redskaber, men vil ikke herved være muligt at gå nærmere i dybden med enkelt fortegnelse herover.

Denne skitseblok er for undervisningsbrug indlagt med 11 oplægsnotater, som nævnt herunder.

1. Fisk er godt
2. Fiskeredskaber – Fyret – Bundgarn
3. Før og nu – Bøt +lod - OH
4. Lodtrækning, ved uddelt skitse - Sætning af pæle
5. Historie
6. Rad - OH
7. Funkler rad – 80 cm. 9m. dyb - OH
8. Garn til tørre
9. Vinger 66m. lange
10. Hoved – diameter 90m.
11. Kalv i hoved – 4m. dyb – 160 bred

Madkasse og Bøt

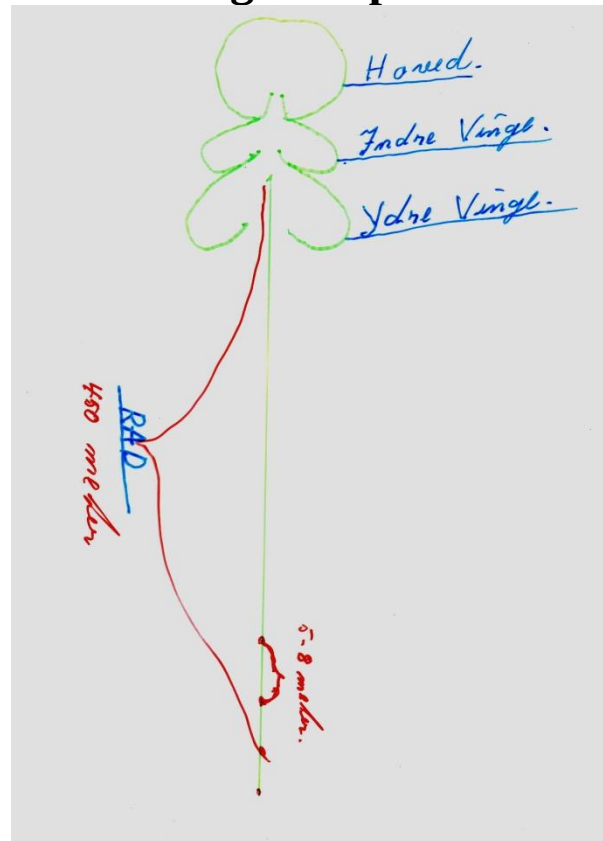
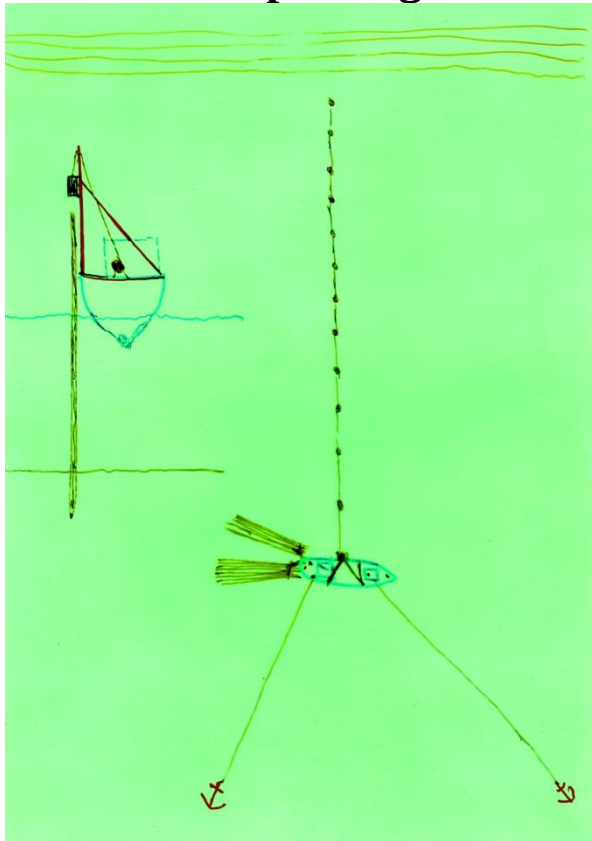
For overlevelse under fiskeri er en god madpakke, i en praktisk madkasse en nødvendighed for overlevelse. Herved viste madkasse er model af en normal standardtype under fisketogter.

Det viste redskab med skaft, er en ”Bøt” som forekommer for værende et af de ældste hjælpemidler for fangst af fladfisk, som ved hurtigt tryk på vandfladen dannede et luftboble, som ved forbindelse med fjordbund satte fiskene i bevægelse, mod opsatte fangstnet.

Fladfisk kan godt ligge i dvale på bund, igennem længere tid, og bevæger sig ikke imod fangstnet uden at blive provokeret hertil.

Denne blev benyttet forinden det blev aktuelt at sætte fisken i bevægelse med slæbetov.

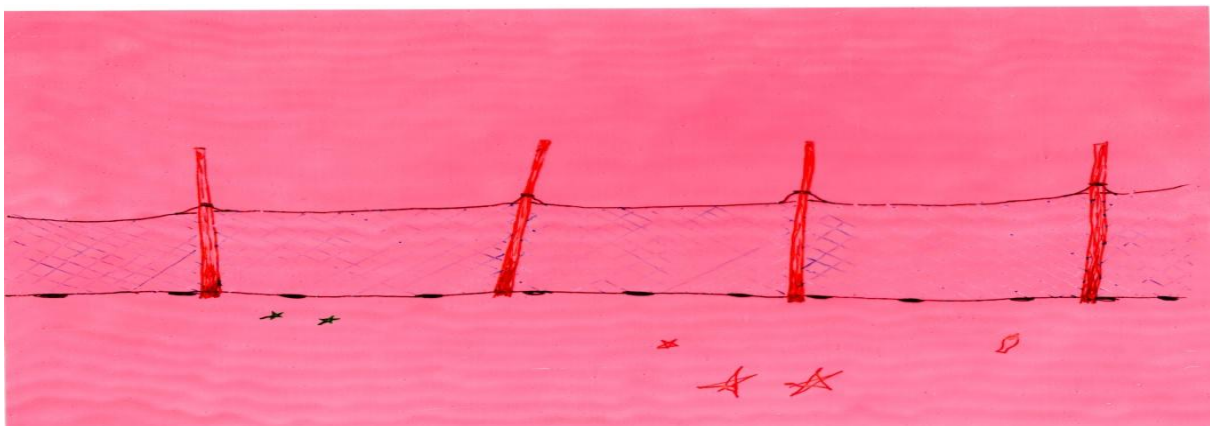
Pæleopsæt og benævnelse for bundgarnsopsæt

Pælesætning for bundgarn forekom med hjælp fra en påmonteret rambuk på skibssiden. Denne var tung og blev hejst op ved mekanisk trækspil og herefter ved faldslag bankede ruspælen i fjorbund. Dette var ikke et ufarligt proces som krævede nøjagtige forudgående beregninger, for at blive sat på rette sted.

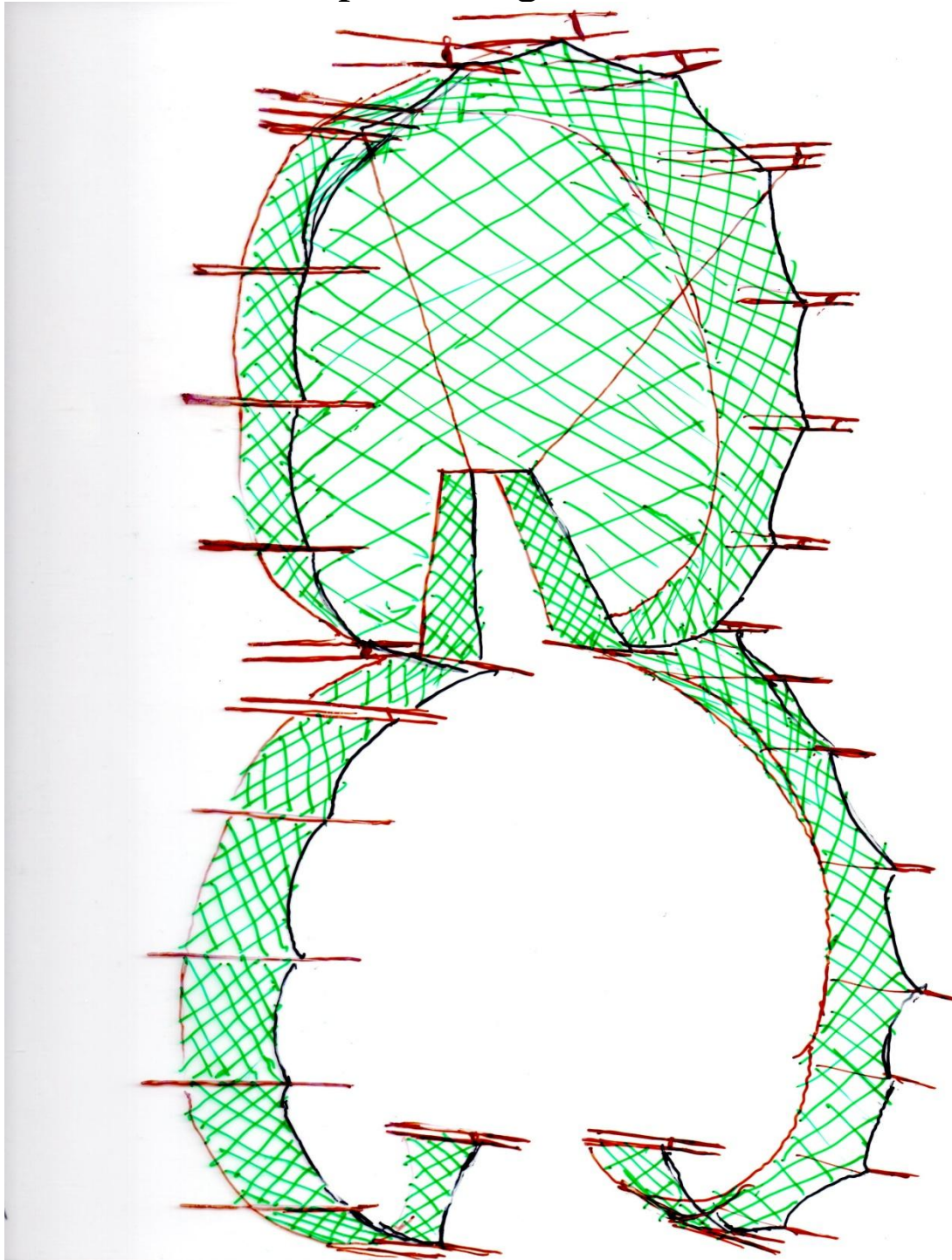
For ende af pælerad ligger båd forankret med to ankere og flydende ruspæle på slæb.

Skitsen t.h. viser længde på bundgarnsrad, samt pæleafstand og hoved, indre og ydre vinge, hvor fiskene ledes ind i hoved, for at blive fanget.

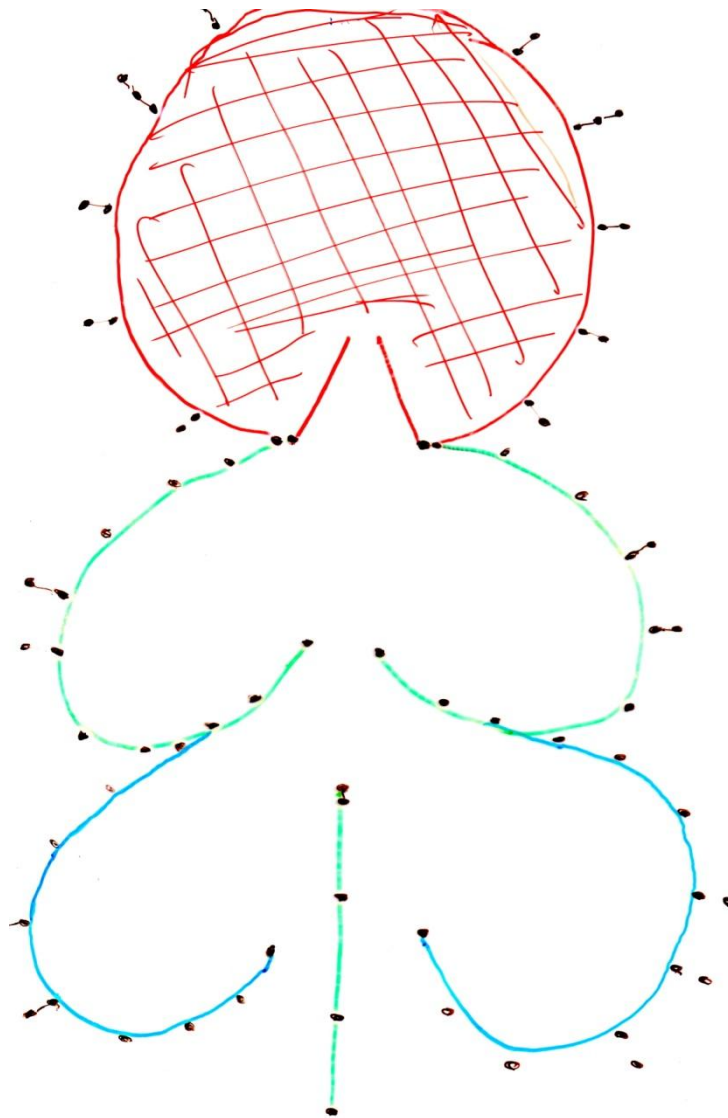

Garnophæng på Rad ved opsatte ruspæle. Pæleafstand 5 - 8m.

Opsat bundgarnshoved

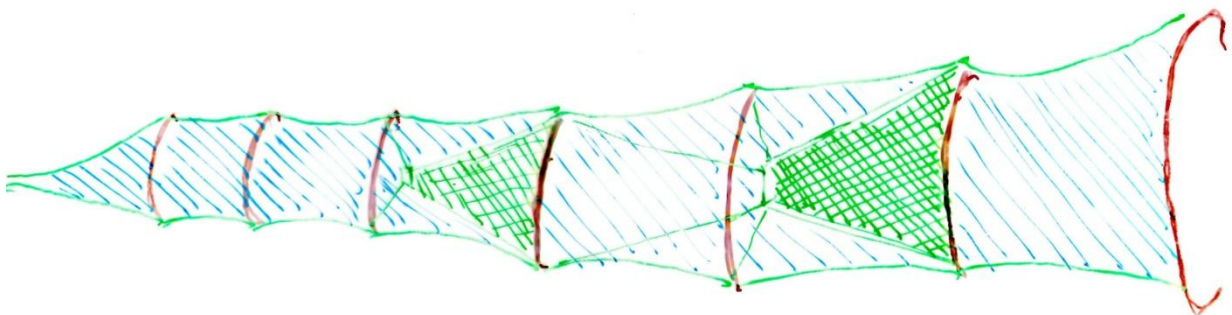

Opsat bundgarnshoved med en vinge. Fisken ledes fra Rad og ind i vinge, og drives derfra igennem et tragtformet ophæng som kaldes for "kalv" og ind i hoved, hvor bunden så er belagt med garn som låses og snøres sammen, så fisken er fanget og kan hejSES ombord.

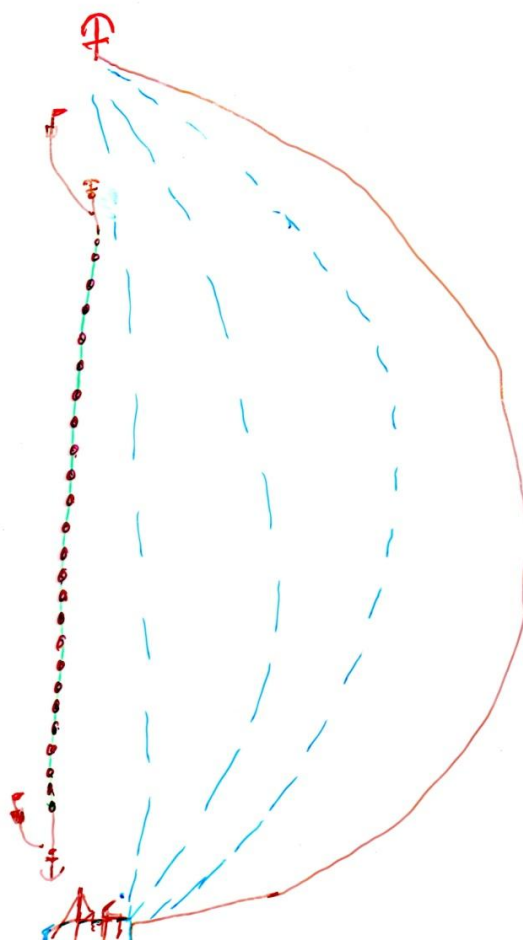
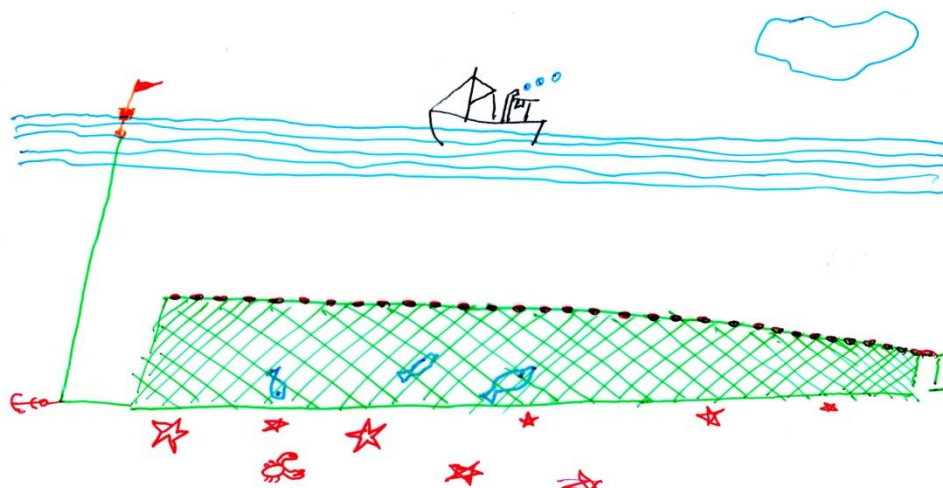

System for pæleopsat for hoved, vinger og rad

Rusenet – anvendes efter behov for fiskeart

Opsat netfiskeri samt træk med slæbetov for at drive fisk i net

Net Fiskeri

Dette er en anden form end bundgarnsfiskeri, da det kan forekomme på såvel dyb som lav vand, samt fra forskellige bådtyper.

Net, som også kaldes ner, er en anden garntype, med meget tynde gartråde, som fiskene fanges ved at sætte sig fast i.

Det sættes ikke på pæle, men holdes ved bund med metalringe, samt holdes lodrette med korkflyder. Nettet forankres i begge ender, som er markeret med en flagmarkering.

En forholdsvis nem fiskemetode som hurtig kan flyttes fra sted til sted, ligesom det er en nem måde at fange et måltid fisk ved.

Garnpleje – efter endt fiskesæson

Redskabshus for garn og garnpleje

Efter endt fiskesæson med bundgarn, trækkes garnene op og sejles hjem, hvor det en tid ligger til tørre på forskellige tørrepladser omkring Venøby. I tørretiden bliver det rensat for diverse urenheder og bliver repareret, som kaldes for bøde garn.

En fiskesæson kan være hårdt slidsom på garnet, alt efter vind og vejr.

Når så denne sæson er omme, begynder hjemmearbejdet med garnpleje, som bliver udført i fiskernes dertil indrettede redskabshuse, som lå forskellige steder i byen. Arbejdet herved kunne være vinterarbejde, eller på tider hvor der ikke blev fisket med andet udstyr, som kunne være ved ålefiskeri.

Herved viste råskitser er optegnelse over grundprincip for net og bundgarnsopsæt. Om selve fiskeriet og pleje af garn i fiskesæson herved, foreligger der ingen kildeoplysninger om.

Kan løbende tilføjes, såfremt anvendeligt kildemateriale indkommer.

Garnbødning efter endt fiskersæson

Marinus Olesen og Niels Chr. Nyby, reparerer og bøder garn som er udlagt på tørresteder omkring Venøby

Se også de øvrige oplysende sider, som kan klikkes direkte ind til herunder:

[Fiskeriepoken på Venø – gennem 1900-tallet](#)

[Lidt fra Brians gamle fotoalbums](#)

[Et virksomt liv for fiskefamilie på Venø](#)

[Om bundgarnsopsæt, åluser og netfiskeri](#)

[Almene udtræk for livet, ved det virksomme liv](#)

[Martin Olesens erindringer med Krydserkovet 1888 - 1889](#)